54

Ikharketaco mandoa.

Hau da ikharketaco
Mandoaren traza :
Lephoa mehe da, eta
Itchura gaitza,
Ilia latza ;
Bastape gucitican
Zaurian balsa.
Hauche da salsa !
Christauic ez daitcke
Aldetic pasa.

Lephoa mehe da, eta
Burua handi,
Mathel hezurra seco,
Dena becharri,
Beguiac eri ;
Bi sudur ciloetaric
Mukhia dari,
Ezpainac larri ;
Baduen ere izan hortzic
Ezdic agueri.

Bi hitzez azzatzue
Lau hatzen tailac :
Belhaunac handi eta
Makhur guidailac,
Lurrerat zailac ;
Cortesia eskatzen
Belhaunez hari da ;
Guero ecin altchada :
Haurren mantenatzeco
Cer abantaila !

Jautesi asco bada
Mando laphurrac :
Lau zangoac trepel, eta
Hanca makhurra,

Le mulet du charbonnier.

Voici crayonné le mulet du charbonnier : cou long, air farouche, poil hérissé ; le dessous du bât n'est qu'une boue dans la plaie : quelle fricassée ! un chrétien ne pourrait patter à son côté.

Il a le cou maigre, la tête grande, la ganache décharné et tout oreille, des yeux malades, de ses deux naseaux suinte la morve, ses lèvres sont longuement pendantes ; si jamais il eut des dents, il n'y paraît pas.

Entendez en deux mots les traits de ses quatre aplombs : ses genoux sont gros, et l'arrière tortu, mais tenace à ne pas succomber ; c'est de ses genoux qu'il mendie la courtoisie, et puis, il ne peut se relever : oh ! le beau trésor, pour l'entretien des enfants !

Jugez s'il est coquet, le voleur de mulet, boiteux des quatre jambes, la hanche de travers, les jointures

Yuntetan urad;
Zapata becin zorrotch
Bizcar hezurra;
Zadua guezurra:
Noiz lerraturen zautan
Ni naiz beldurra.
Mando itsusi, cikhin,
Lotsagarria,
Galtzera bota didac
Osagarria!
Okhagarria!
Sartzerat ez utzi nahi
Ostalariac;
Haren sartzian
Urrintzen zaitela
Etche gucia.
Burucc crapestuez
Grandeza badu;
Erosdunic balu,
Nahi luzke salbu,
Ahal becin zalu,
Chiki bat arnoren saria
Eguiten ahal balu,
Charrauchac salbu:
Eratu hortan hainitzic
Ez liro galdu.
Atzineco petralaz
Dago espantuz,
Ecendaco ta duen
Erdia ezpartuz,
Bertze erdia tropuz,
Atzeman pusca guciac
Lurretic bartuz.
Ala naiz tratuz

Engorgée; son épine dorsale est aussi aiguë qu'une épée; ce n'est point un mensonge; je tremble toujours qu'il ne se dépouille de sa peau.

Mulet horrible, dégoûtant, épouvantable, tu me fais perdre la santé. semeur de peste! l'hôtelier ne veut pas te laisser entrer dans son écurie, prétendant que tu empestes sa maison tout entière.

~~Il est~~

Il est fier de son licou, qui lui prend la tête. S'il avait un acheteur, il le vendrait aussi lestement que possible. S'il en pouvait faire le prix d'un verre de vin, en se réservant le caveçon, il ne perdrait pas beaucoup au marché.

Il s'enorgueillit de la sangle antérieure, moitié de chanvre & moitié de ~~cet~~ chiffons ramassés partout à terre, dégoûté que je suis d'acheter & ennuyé d'aller à la boutique.

Enfadaturic nago
Botican sarthuz.
Socac galupaz, eta
Lazua trostan,
Errecari behera
Yoan zaizkit portan;
Ezpainac oscan;
Ehun coropillo, eta
Berrehun buztan
Makhotcharen puntan:
Hec baino hobe liken
Batere ez izan.
Galtzerat bota dida
Manta bat fina;
Atchunaren denboran
Cadiztic yina,
Petatchuz eguina,
Ozo coropilloz eta
Ossez ezttina
~~Elaste etkina~~:
Hasie eltho bena:
Secula ez zait yuanen
Mantaren mina.
Sakerdi bat berria
Badu berchi[illegible]
Beldurra dago ladronec
Norbait edeki;
Dabila ederki,
Capusail tzar pusca bat
Larrubateki,
Conponduz bethi;
Eirtzilez dariola
Hanketan behiti.
Ene mandoac dian
Cinguila corda,
Yuanden zazpi urthian,
Botican zorda;

[illegible] les cordes au galop, & les sangles au trot, pour partir en poste le long du torrent, tandis que je me mordais les lèvres. On y comptait cent nœuds & deux cents queues au bout de chaque nœud. Autant valait-il n'en avoir point.

Il m'a perdu une mante fine, venue de Cadix au temps de mon bisaïeul, faite de pièces, tout nœuds, tout trous, tout lambeaux. La peine de cette mante jamais ne me quittera.

Il a maintenant une moitié de sac neuf; il craint que les voleurs ne la lui emportent; il va bellement avec un composé de tiers de caban & de peau, les flocons effilochés & les pelures du harnais lui pleuvant le long des hanches.

La sangle de mon mulet est due à la boutique depuis sept ans, terme trop long! J'ai brûlé mes

Denbora sobra!
Mercatariarekin.
Erre ditut bordac,
Utzitigu obrac :
Ni ere hartzecuac
Eztaizket cobra.
Uskaraz cinguila, eta
Erdaraz chincha,
Horren gainean ere
Badut cer mintza,
Biluaren guisa ;
Urrenca dakidan beldurrez
Eztirot tinca ;
Jaincoac parca ;
Demonioz dohala
Horlaco paca.

J'ai brûlé mes vaisseaux avec le marchand. Je ne puis pas non plus recouvrer mes créances. ~~En eu~~

En Euskarien sangle, & en Erdaran chiltcha, c'est son nom ; j'ai encore à dire là-dessus, aussi bien que sur le pelage de la bête ; je n'ose serrer la sangle de peur qu'elle ne se rompe ; Que Dieu me le pardonne ; Mais que le diable emporte semblable paquet.

La chanson du muletier est écrite en dialecte, mêlé de Labourdin & de Bastanais. Elle est connue & chantée dans les sentiers euskariens depuis plus d'un siècle. Elle est d'une peinture aussi véridique & frappante que spirituelle & naïve. On croit voir le pauvre mulet avec sa peau déchirée & ses os saillants ; on suit sa pourriture à une lieue à la ronde, & ses haillons ne laissent rien à désirer par la description de sa misère. La traduction ne saurait rendre tout ce qu'il y a de sel, d'ironie & d'animation dans cette ode, dont l'air lui-même est un cri sublime d'à-propos.

15 lettera Cantica

55/61

55 Lehen Canttoca

Icarketaco Mandoa.

1.

Handa icarketaco
Mandoaren traza:
Zephoa medu, eta
itchura gaitza,
illia baltza;
Bartape gucitikan
Sauzian balsa
oi hura salsa!
Cristauïc ertaiteke
Aldeti passa.

2.

Zephoa metre da, eta
Buruia handi,
Mathel ezurra seco,
Dena beharri,
Beghiac itxi;
Bi sudur zilouetaric
Mucuia dari,
Ezpainac larri,
hortzic izan badu ere
eztie agheri.

3.

Bi hitzez ai zatzue
Lau hatzen taillac,
Belhainac handi, eta
Makur ghidaillac,
Lurrera zailac;
Cortesia eskatzen
Belhaunez ari da,
ghero ezin ari da:
haurren mantenatzeco
zer abantaillac!

Désirez-vous, ami parfait,
Que ma verve anti-poétique
vous trace le vivant portrait
D'un mulet qui sans doute étique
A travers des sentiers affreux
Me transporta dos le charbon
Pour ce que j'ai dit est hideux
! Ne le saurait rendre meilleur.
[illegible] maudite [illegible]
[illegible] au plus piteux
[illegible] la vergogne ;
En lui courant [illegible] dos pourri
Le bât ~~sur~~ [illegible] serv[illegible]
S'empresse pas [illegible] nourri.
Sous le manteau de la série
~~Surmonté d'une énorme tête~~
Il n'est point la tête qui mange
Ni la mâchoir[e] [illegible]
Il n'en est [illegible] a salaire
~~ni~~ de plus grosse ni de plus [illegible] ;
L'oreille est aussi dominante
Le regard d'[illegible]
De naseaux la morve écoulant
[illegible] un verre accident
Sa lèvre est toujours suspendue
[illegible] un [illegible] grand d'[illegible]
Pour qui compter leur accident !
Veuillez continuer encore
Votre commune attention
Voici ce qui plus le décore
Ce n'est pour la [illegible]
[illegible] bien [illegible]
O genoux gros énormément
Le salutation [illegible]
Par la culbute [illegible]
Tout partout. [illegible]
De [illegible] le voila [illegible]
Que la famille [illegible]
De l'entretenir [illegible].

4.

Fantesiaic arki badu
Mando Lepurrac
Lau zangoac trepe, eta
anca makurra,
Iuntetan hourac:
Ezpata bezain chorrotch
Biscar ezurra,
Erdua ghazurra;
Noiz hartuturen zaitan
Ni naïz beldurra.

5.

Mando itchussi zikhin
Lotsagarria,
Galzera bota dida
ossagarria,
ikhagarria!
Sartzera eztiu atzi nahi
ortalariaa,
haren sartzian
Urrintzen zaiotela
etchea guzia!

6.

Burua crapartuez
Grandeza badu,
Cristunikan Baltu
nahi lukke saldu,
ahal bezain faltu;
chikibat arroren saria
eghiten ahal balu,
Marranchac saltu,
trate hortan hainitzic
ezliro galdu!

= Finchas

7.

Aitcineco petralaz
Dago espantuz,
Cerendaco ta duen
Erdia espantuz,
Bertze erdia trapuz,
Ithatzeman pusco guziac
Kurreli harturz,
asse niz tratuz,
Enfadaturic nago
Botigan sarthuz.

8.

Socac galupan eta
Latua trostan,
Errecori behera
Joan zaizkit portan,
Erpaïnac erkan,
Ihun Corrupilo eta
Berrehun bustan
Bacotcharen puntan,
hec baïno hobe litkee
Batere ez ukhan!

9.

Galzera bota dida
Manta bat fina,
Akhunaren demboran
Cadistic yina,
Bethatchez eghina.
oro Korapilo eta
Zilo eta erkina,
Erdi zikhina,
Secatan etzait yoanen
Mantaren mina!

10.

Sakerdi bat berria
Badubereki,
Beldurra dago Ladronec
nombait Ederki;
Dabila Ederki
Kapusaïc pusco bat
Larrubateki
Compuniruz bethi
Ardura dariola,
Ankheta beheiti.

11.

Ene mandoac dian
Zinghila corda,
Jouan den larri ourthian
Botigan korda,
Dembora joha!
Mercatariekin ere
Ere tut bordac;
Testigu obrac,
Nic ere hartzecoac
Ezzaizkit cobra.

12.

Euzcaraz zinghila eta
Erdaraz chincha
horren gaimian ere
badut zer mintza,
Beldaaren ghiso,
Crenca dakidan beldurrez
eztirot tinca,
Carghac eghin tenz,
hortan ghezurric bada
Lephoa pica!

55

Ikhazketako maydea

13.

Nescatcha bainitz eta
Majoa falta,
Ncaskinie ezcontzaz
Ezniro trata,
Tincoac parea.
Miserable baita
Ncazkin lauta,
hare dabilan planta,
Bethiri extirota
Etchetic athera.

14.

Ycatza falda eta
Ondoco traza,
Gaitzurubat arthoren
Saria falta;
Etcherat yoanta,
Emaztiac nigar, eta
haurrec marraco,
eta ezin balaca:
Calobatengaic
Ortaic Arrapa.

15.

Alcartatic has naiz
Emeki, emeki,
haraghi ustet urrinbat
Badu bereki,
Halere ederki;
Aztal eta betiatza
Campoan belhi,
Silous petic,
Zanghoac erretzeco
perilic eztic!

16.

Galzarpien berriac
erraustut garbi,
Botoinac chiquieta
Chilouac lanti larri,
Echotchac ezari,
Berehim lekutarie
Larria agheri;
Braghetac iori;
Tincoa parte picorric
gabe nuc larri.

17.

Barneco motch bat badut
Aimitz ederra,
Urratuyaren hotsez
eztirat cerra:
Andre alferra!
Orratza duenian
hariaz ghertu
aphirofardeta:
Sukaleian lo dago
Zeikia ta berta!

18.

Hara ikazketariac
Duten yhirua!
Bonetaren carcaran
chuchon zilona
Puntuz bilua;
hirur, lau ezthi trebesetan
Chuti bilona
Enemigona!
Nic ez dakic cer yghiters
Ausken diruac!

Tin dumulet du Charbonnier

[illegible]

56

Nazioneco Besta. (Satyrique)

Dempora eghin dute besta bat handia.
Deklaratzerat nihaur, guziec guardia.
Jaun erretorac ditu oro gomitatu.
Naziniako besta, dute ohoratu.

2.

Atso zahar batzuec, oghi aphikhondurie
Plazalat bildu dira, elgar aditurie.
ikhusi dutenean han eztela deusic
ostaturat yoan ciren bihotzac ilhunic.

3.

Ostatuian sartzean, etcheco yaunari
Atsoec erran diote: hots ifite Bethiri,
Gaur besta handi dugu, igutzu yatera
Yoan behar dugu ghero, guziec plazara.

4.

Barkaitzeco demboran, batac berteeari,
oihu eghiten zuten: hire graciari!
Bibe nazionea! cioten gogotic:
Gaztetan eztun orai gu beralacoric.

5.

Barcaldu direnian atso gaztettuac
Contrapassetan dire hasi, zoratuac.
hots beghira huts-eghin, cioten atsuec
yostatu behar dugu gaur hemen guziec.

6.

Dantzatu direnian arbasso zaharrac
Camporat ilkhi dira, hustuic sakelac.
Plazan arribatzean bisayac gorriric
Mundu guzia zagon irriz zabalduric

7.

Yaun Erretora benitz bihorat ethorri
Handic complimenduca citzaiye hassi.
Hots, ene haurrac, orai, hor dantza zaitezte,
Ni ere zuekilan abia nindaite.

8.

Atsoec errepusta, yaun Erretorari:
Zu beharco zaitugu ororen ghidari.
Emaiten da truncoa aitcin-ghidaritzat,
Atso zahar gucien gobernatzailetzat.

9.

Hassi cenean beraz truncoa dantzatcen
Gure atso guciac, irriz eman ciren;
Bere eskergimunac emanic anketan
Oro beghira zauden besta handi hartan.

10.

Gure atso gaixoac ez ciren unhatcen.
Bere artzainarekin oro content ciren.
Etxean heyen senhar gaichoac etchean,
Cupina hutsa zuten bakhar ilhuntcean.

11.

Ghizagaixoac ciren plazarat ethorri
Beren emasten bilha zoroac diren.
Yaun erretorac, hori ikhussi duco
oihu eghin zioten besten eghiteco.

12.

Zuc Ioanes edanzazu, zuc ere Domingo
Eni escuetaric tembeit arno trago;
Bibe nacionea eghiza zuc Pettle,
Egun hassarretico ez da deu balio.

13.

Ghizon eta emastec, dugun oroc edan
Bassoac trincaturic, omore onean;
Zuazte elgarrekin, guciac batean.
Besta akabatu cen hola arratsean.

57 Le Rossignol. (Texte Souletin)

Tchori errechignoula
Udan da cantatzen.
Ceren ordian beitu
Campouan janhari
Neghian eztagheri,
Balimba ezta eri.
Udan jin baledi
Kounsola nitaiete ni.

2.

Tchori errechignoula
Ororen ghehien:
Berteç beno hobeki
hare beitu kantatcen.
harrec du inganatzen
mundia bai troumpatzen.
Berértut ikhousten
Bai botza entzuten.

3.

Botzaren entzun nahiz
Erratturic nago,
Ni ari iillant, eta
oura urrunago.
Jarraiki nakhirio
Bicia gal artino;
affrabli handian
Desir hori nian.

4.

Tchoria zoinen eijer
Khantuz oizenian:
nihaurec entzun dügüt
Jaran gaiyan.
eta goracen maitia
Bi-bidac ikhoustera
Entzuten badüzü
Charmaturen zütü.

5.

Ama ütci nintizan
Bedats azkenian,
Ghoraiti nabilazü
hegalez airian.
Gaiyac aourthiki nindizun
Sassiño batetara;
han zuzun tchedera
oi ene malhurra.

6.

Bortiac churi dira
Elhur dienian,
Sassiac ere ülhün
osto dienian.
Ala ni malheurusa
Ceren han sarthu nintzan!
Jouan banintzaïtcen,
Escapatzen nintzan.

7.

Tchoria zaude ichilic
Ez eghen nigarric,
cer profeitu dükezü
hola afligituric
Nic eremanen zütüt
Tchedera laczaturic
Ohico bortütic
Ederen jagnetic.

58 Lehen Floria. (Souletin égrillard et grivois) „âgé de 60 ans.“

1.

Pigerra zira maitia,
Erraiten deizut eghia;
Nourc eraman othe deizu
zure lehen floria?!

2.

Eztizu eghin izatcic
ez eta ere kharrouric
ene lehen floriari
Khalte eghin dianic.

3.

Landan eder iratze,
Behi ederrac aretche.
Zu bezelaco pollitetaric
Desir nouke bi seme.

4.

Lorren maite banaiza
obrac iakats itzazu;
Elizala eraman eta
han espousa nezazu.

5.

Aphezac dira Espagnan
Berethorat Erroman.
hourac hantic jin artino
ghitian tchosta Khamberan.

6.

Aita dizut hil berri
Amac eztizu urthe erdi.
Zurekilan libertitzeco
Dolia dizut barneghi.

7.

Othanen otsoaa
Dolu dereiyat gachoua;
Antchiekin loghin eta
zeren barouric beitzoua.

8.

Enin ez ni otsoua
Gutiago gachoua;
Antchiekin loghinic ere
Countent gabez beinoua.

9

Portu goretan lanhape,
Hour baztarretan ahate.
Zu bezalaco falsietaric
Eztizut nahi deusere.

59

Amour et devoir. (Navarro-Labourdin.)

1.

M. Khantorebat berriric
Aphirilan emanic;
Tristeciac harturic nago
Bihotzaren erditic.
Urso churi bat galduric
Beghia nago ilhunic.

2.

Urso churi ederra
hatsa doakit behera,
Yiten nitzaitzu nere phenen
zuri declaratzera;
Zu cira ene barbera
har nazazu sendatzera.

3.

N. Sinhets nezazu fedian
erraiten dautzudanian.
Subaizikan bertze maiteric
Nic eztudala mundian;
Zer probetchu ordian
Ez dute nahi etchian.

4

M. Etchekuen contra yoaitia
Ez nuke nahi maitia;
Ez cinukeia nahi oraino
hobeki informatzia;
Urrun-danic yakitia
zer duten borondatia.

5.

N. Zuc bezain phena seguric
Sinhets nezazu badut nic.
Gue elkar maite ~~ahal bague~~ izanagatic
Cer probetchu da hargatic,
Badugu bertze nausiric
Gue obeditu beharric.

6.

M. Othamian eder arbola,
Ni ez naiteke consola.
Bihotcetic ekharsten dizut
Nigarrarekin odola.
Ni ez naiteke consola
hiltzeraino ez dur ackhola.

7.

N. Yaunaren graciarekin
Orai badugu cer eghin;
Bihotcetic erraiten dautzut,
Phena handibatekin,
Esposatzeco zurekin
Samura niz ene yendekin.

8.

M. Amodio berria
hainitz da trompagarria!
Zure gatic utzi izan dut
Nic lehenecoa maitia;
Orai orotaz gabia,
desiratzen dut hiltzia.

9.

N. Ene maitia zu ere
Eztitela hasarre;
Eghia da eman nauzula
Zure burdaz bai fede:
Phena dut eta dolore
ezin bertzeghin halere.

10.

M. Izanagatic mundia
Gutaz embrassatia,
Ez da comberti ere datekizun
hortaz ezpiritia.
Indazu sentimendua
Balin bacira fermuia.

11

N. Urso churi eztia!
Mintzaile ederra!
Zu elgarrekin akort baghira
Nic ez dut bertzez acholarik;
Idukazu fedia
Mundian para gabia.

12.

M. Behar ghira beirotu,
Zeri gure bider seghitu.
Zure eta ene izaitia
Yaincoac du permetitu.
Huntan oro akabatu
Adio beraz barkhatu.

akhabo

60

Belsunce Bizcondia.

1.

Bonapartarren arraza
hila ala lo datza?
ez dut entzuten,
Belsunce biscondia,
hain capitain handia,
Ez baitzaut mintzatzen
hori zaut gaitzitzen.

2.

Haurretic cerbitzura
eta ardura fura
Gogotic joaiten zen.
hainitzetan colpatu
eta bethi sendatu;
hala behar baitzen
hilceco damu zen.

3.

Hanovreco phartetic,
Armadaren erditic,
Erreghec deithu du.
Itsasoz bertzaldeco
ondarren bilhatceco
hura hautatu du
eta Anglesa izitu.

4.

heyen bolbora finac
Eta libera estertinac
ecciren aski co
Belsunceren garhaitceco
gutiago zalhuteeco;
Bere erregheren
orai eta lehen.

5.

hura joanez gheroztic,
Ezta harat Anglesic
Batere hurrendu.
Eghin dute espantu,
Bai eta abiatu
Nihoiz atacatu;
Bainan ez menturatu.

6.

Bere ceitecoac naski
eghin tuzte hobeki
ondoan Habanan.
Gembeit tiro thiri eta
Sarthu dira yausteca
hirian triomphar
Belsunce ez baitzen han

7.

Gotingeco phartean
Sentitu zuten zutenian,
Belsunce hiltzen da,
Elgar gana bil eta;
Nonda ene bayoneta?
oihuz harmetara
Bainan oro ihesa.

8.

Belsunceren icena
Eta haren omena
Urrun da hedatcen;
Erregheren gorthetan,
hiri eta Campagnetan,
Nore ez du adetcen?
Belsuncez mintzatcen?

9.

Zuhauren herritarrec
Bai eta Laphurtarrec
Gorati dute:
herculdunen lilia
eta ohoragarria
Zu cira Belsunce
Lucez bici zaite!

10.

Francian ghero ere
hainitz dembora gabe,
Etsayac baitu ke;
Zure odoleticoac
Aitcindari onghisco
Erreghec on dutke.
Ahoi ezcout zaite!

61

— Ura eta Arnoa. —

1.

Noi leghe zaharreco
Ghizon famatuia,
Zuc laudatu cinuen
lehenic mahastia.
Aihen balius hura,
Norc eman zauzun burura
lurrian fuicatcea?
Ghizona bere tristecian,
Causitcen dest orenian
hare dauca consolatua. (bis)

2. (arnoa)

Arnoa nitzen bezala,
Ni naute ohoratcen,
Compainia gucietan
Choilki nute mailhatcen.
Francian, Italian,
Bai eta ere Espainian
Nic oro charmatcen;
Erregheren gorthietan
Bethi mahain burucan
Ni naute ezartcen. (bis)

3. (Ura.)

Hire canaloria
Arras duc handia;
chiz, bada, funtsian
hainitz nailhagarria:
Ghizona desordians
hic ezarteen duc mundian
Mendratcen ossagarria;
hic eghin thatchen garbitcera
eta heyen casatcera
ni naue obligatuia (Bis)

4. (Arnoa.)

Ghizona dagonian
Costeciac harturic
Cembeit phesa, dolorez
Bihotza hunkituric,
Dan beza nitaric
Berria arras bethoric,
Guphida gaberic,
haren ephena, doloriac,
Chaguri, passioniac,
Cassaturen tiat nic (Bis)

5. (Ura.)

Ene charmac ez ditut
Batere ghibelatzen:
Arnoan dan ghizona
Nitaz ez duc orhoitcen;
hire nonchalantcian
eta Calenorians
Espiritia dic galtceen;
Gracia, Constancia,
Ghisa Cosian bertzutta
hic ez duc seghitceen (Bis)

6. (Arnoa.)

Betkhaizti haicelaz
Zaitac iduritceen
Arrozinican gabe
Bai haut mintzatceen;
horrembertce erraitece
hic balere ez orano
hire etsai ikhasten.
Ghizonacala emaztiac
Aphezac eta erreghiac
ene oro adiskide. (Bis)

7. (Ura.)

Ez duc ez hi baicic
Mundian bertceric
etchekico duenic da
desolaturic.
Ene edertassuna
eta garbitassuna
hic dauzkac chorteric.
hordian hor habila
hihaur duzien bilha
Casic ez ertaturic. (Bis)

8. (Arnoa.)

Arnodiva eta Ura
Zaudete ichilic,
Zoin zuen theminctan
Delu errangaberic.
Bacchus bere hoïnian
Barricaren gainean
Nic zaucayat charmaturic,
Mundiaren ahoan
Mahamaren buruan
harc naucac ezarriric (Bis)

9. (Ura.)

Eghiazco laudorioac
Nic ditiat izaiten;
Mundu gucico fruituac
nic ditiat frescatcen,
Unteciac Itsassoan,
Bethi Comercioan
Ditiat ibilarazten,
Eta Batheio sainduan
Messaco sacrificioan
Ni bainiz causitzen.

10 (Arnoa.)

Ni ere causitcen nuc
Messa sainduan,
hi baño lehenago
Sacrificioan.
Hortan ez duc balere
Abantailic batere,
eramaiten munduan;
hic bihotza tristecen,
nic aleghératzen
ghizonen artian (Bis)

11. (Urac.)

Hire alegrantcea,
Fite duc passatcen,
Sabrelictan descantchuric
Hic ez duc emaiten.
Ghizona estatuian,
Disputaren buruan,
Maiz duc ezararazten;
hartaric nahi-gabiac,
Ardura heriotciac,
Dituc eghinarazten. (Bis)

12 (Arnoa.)

Ez duc emaiten arraporturic,
Arraporturic?
Agt beraz holache
Confondituric!
Ghizonac hi utciric,
Eta ni mailhaturic,
Hobeki eghunen dic:
Bethi bake onian
ossagarri hobian
Dembora passaturen dic (Bis)

= A. = Khan bo. =

= Lolere ezduc arriva beyalocco uric! =

62 La Poésie d'Eguiateguy revue & corrigée.

62

La Poésie d'Eguiateguy revue & corrigée.

Gazte nintzen oraño,
Gora dut aithortzen
~~[illegible]~~;
Adin hartan gutiño
Gauza da pisatzen ~~[illegible]~~:
Aditu nuenco
Indien omena
Herriaren uzteco
Lotsu zaitan mina.

Hiri gateco beçan
Eratantei ~~[illegible]~~
[illegible] bacen [illegible],
Jelaman Gozoa
Gucien oneco:
Yaun hekien nihian,
Etzen dudatzeco,
Ontasunen erdian
Ninduzun bethico.

~~[illegible]~~ Ninduten Hillkuratu
Elhe ederrenez,
Eta amarran sarthu
Ciñez eta leguez:
Guero atchikitzeco
Portuan autsenez,
Bicitzen ikhasteco
Nituenac yanez.

Pasaiaco denboraz
Gaitzic errateco,
Nihorc ezdu menturaz
Beregain hartuco:
Lur-sagar ustel onic,
Chardin begui gorri,
Han guintuen maicenic,
Bihotz altchagarri.

Hala guinduen ere,
Sabela cimurric,
Izan gabe batere
Ametsen beldurric,
Ibili mair agudo,
Hiriria sarthuric,
Ikusi Montebido
Doi-doia biciric!

Biciaren erdia
Baita esperantza,
Untzico ~~miseria~~ kateria
Ahantciric datza:
Celacotz leihorrean,
Cioten, multzoca,
Urre-cilhar bidean,
Bitzeco ahurca.

Berantche dut eguia
Ondicoz ikusten;
Ene erokeria
Arguitan miresten:
Amets eder batetic
Nola da ilkhitzen,
Hala urren erditic
Behar naiz aurkhitzen.

Urruneco etzea
Errana da urrez:
Ikustean etxea
Aurkhitzen da lurrez!
Cer erran guehiago
Atzeman gachoez,
Emanac gaizkiago
Dohacen çoroez!

Alde gucietaric
Bada ethorria,
Edoçoin motelaric,
Guizon galgarria.
~~Gaizki et laizka segur~~
~~Hei gabe [illegible] guinduen~~
~~Carcelan sarthuac.~~
~~Sora ceni [illegible];~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~Ardura gathuac~~
Carcelan largatu.

Nonbait balu yendeac,
Nonbait descansua!
Badire lan bideac,
Non da Sosegua...?
Batean guerla eta
Bertcean ohointza,
Non nahi canibeta,
Noiz nahi hil hotza!

Lur batetaric salto,
Ya bertcerat curri,
Hemen gabiltz suelto,
Nigar-eguingarri:
Hain ungui guintezkenac
Cein bere herrian,
Aitekin yan-edanac
Segurac bician!

Non carete gazteco
Adiskide ~~maiteac~~ urruac,
Non dire bestetaco
Yosteta maiteac?
Cer arraitasun eta
Cer alegranteia!
Ala ahantzi baita
Orduco bicia!

Aldiz hemen trumbilca
Gabiltza, tristeac;
Elkharrentzat beldurca,
Cer dohacabeac!
Ardurenic halere,
Miruac iduri,
Eman gabe batere
Condu arimari!

Gu lerratu bagare
Çoroen biderat,
Herritarac ezdire
Ilkhiren itsurat:
Batbederac gorzdanic
Guerorat guardia;
Bederen casco dunic
Hunat ez abia.

~~Marçaque etsayche~~
Ikhas gure escolan,
Eskaldun ~~B~~gazteac;
Ezbilha ~~[illegible]~~ mihongo lan,
Hor Deino, ~~[illegible]~~
Hurbil bada ducue
Leger ontasuna,
Beiratcen baducue
Yarraikitasuna.

Hitzño bat guretaco,
Arreba Cattalin;
Churi gueciac oro
Ezdire, ezirin!
Etzaitzu gaiteituco
Entzutearekin:
Presuna ohorezco
Batño hunat ez yin!

Batbederac deçala
Yaio den herria
Preça ama beçala:
Hura da Indiа!
Duclaric seguitcen
Aitekin goldea,
Hautche da seguratcen
Ceruco bidea.

63

1ère Chanson.

63/65

...et attaqué
...te verra,
...au jeune
...bien fleur
...vant le m...
...
...en attaqué
...sommier.
...ces couplets.

...

63

1ère Chanson.

Alcoudi, célèbre chansonnier d'Ernani, touchait à la fin de ses jours, quand il se vit attaqué dans des couplets anonymes, composés à ce qu'il paraît par l'illustre Zabal Amezketarra, alors tout jeune encore. Le vieux poète se sentit extrêmement piqué, et répondit au jeune chansonnier avec toute la fierté d'un athlète qui croyait avoir terrassé des rivaux bien plus redoutables. Toutefois il ménagea beaucoup celui qui se glorifiait déjà d'avoir réduit au silence trois des plus célèbres poètes de la Navarre et de la Province, et d'avoir remporté un jour deux onces d'or à Tolosa. Il lui écrivit que quelle que fût sa célébrité, les dangers qu'il courait en s'attaquant à lui, et la vie misérable qu'il [illegible] constamment, en s'attachant à la profession de chansonnier.

Zabal Amezketarra n'était qu'un enfant [illegible] il faut voir son [illegible] édition différente de ces couplets.

1er Couplet.

Zure partida zoin den ez da declaratzen;
Hasitican ari zaut arrien botatzen.
Unkita ez bainintu ietzilic nindaguen;
Ez dakit nere gainic zer nai ote duen!
Ni ez naiz orren men,
Ez orai, ez leen
Zembat uste duen!
Arbola fruitutican ezaguten da zer den.

2ème Couplet.

Nor baitican munduan clarotzen asida
Amezketarbat dela neorren partida
Gaztia bide, baiñan ez guizon abilai
Zertan ote dabilla ocasio bila?
Aguintzen badida
Goguai seguida
Ez dadien fida
Izanen ez dituen bertsu berri bida!!!

3ème Couplet

Zabal Ameriketarra, e aiz ondo ari
Bertsu berri faraiken Abude zarrari.
Badakic, aitzez beden, nor dagan Ermani,
Au ere bagaitue irur bertsulari.
Nai baaiz etorri,
Diru-asco ekarri,
Jocuan ezarri,
Arrazoiac emanen-tiagu elkarri.

4ème Couplet

Zabal Ameriketarra, badiat zer esan!!!
Amabortz untza-urre artuittue Colosan:
Nafarrotic amar, Probinziatic bortz,
Elkarri emanetа ekdittue amabortz;
Iru egun escutu,
Itzgenian artu,
Nigarez prestatu:
Oise irabaziac aisettu gartatu!

5ème Couplet

Errentaric ez badut oficio onetan,
Ezin biziturriz erregaluetan!!!
Comitatuya gatic noizian beiñ ardotan,
Carga labour gutchi izanen errotan;
Dimgutizi moltsan,
Biar orduetan,
(sartzen aut bertsutan),
Entreiatzen ez baaiz bertz zombait lanetan.

Fini – ~~Fini~~ – Fini

64

2ème Chanson.

Le Vin, L'Ivrogne ou l'ivresse.

Hogoi bertsu berriac horra Colosatic,
Billuaz edindu eta fabrica zaretic;
Imprentan ere oro onguí compondurie,
Mozcorrac gueldittzeo escramentaturic.

Arduaren botheriaz nozaz mintzatzera:
Millagro handioric munduan othe da?
Hasi beiño guizona lehen edatera,
Zembat comberi zaion Contuac atzera!

Ez da theologoric, ez philosophoric,
Arduari neguerria hartuco dioric,
Guizon handiac ere ikusten dittut nic,
Beren mozcorrac ezin disimulaturic.

Guizonac erratten du: Non da ardo ona? —
— Arduac erantzuten du: Hemen nago, Jauna! —
— Zu nahi zinituzket enetzat laguna,
Beldurgabe partieo gau eta eguna. —

— Preso faraiintuzten duzhela batian;
Guerostic hemen nago sei hilabetian.
Delejatu nai nuke zukin arts batian:
Beldur naiz izandadin zuretzat caltian. —

— Delejatzera nathor, ardua, zurekin,
Zombat indar daucazun bizar duala jakin.
Bethor mahatsera carta bere adarrekin!
Ez naiz, ez, bentzutuen bere indarrekin.

Bakian ezuki, eta bertzian eroi,
Non dic heldu othe da guizon eder hori?
Etcherat eta oyhuz andre gaiezuari
Bombicillua galdezon tafernariari.

---

1 — Arduac zinioyen ezula indarric!!!
3 - Chapela batengatic ez eguin nigarric;
2 - Nic ez dut nai ikusi guis-horlan edanic:
4 - Buru arinac ez du chapela beharric.

Guizona zaude bakian; zoazi ohera;
Egunarekin bakian Compreniduco guera.
Creditta on bottekin yen zaizkit zartzera,
Chapela prend-utziric Contuaren gainera! . . . .

Haur da principua! andu bat handia!!!
Chutic ezin coca da, lurrer-eroria.
Nihoc ez dio Cendu escaz pint-erdia,
Ondo tarthuric zago horren egarria!

Andria ezin chutikuz guizona zarida;
Oro farraz yarriac Hekies beguira!
Dolorez altzatuta beniz eroria;
Zikhin dadin beldurrez ligaren erdira . . .

Caetera desiderantur.

65

3ème Chanson

Le Porc pourri.

Un hôtelier avait chez lui une bonne quantité de porc salé qui, s'il n'était pas déjà pourri, commençait du moins à sentir passablement. Ne sachant que faire de cette viande aussi gâtée, il en fit cadeau à un pauvre diable qui accepta le présent avec la plus vive reconnaissance; mais celui-ci, homme aussi insinuant qu'il était misérable, parvint à persuader à l'hôtelier que rien ne lui servait d'avoir un don aussi magnifique, s'il n'était mis à même de le faire valoir, ce qui, d'après lui, ne pouvait avoir lieu, s'il n'avait à sa disposition un mulet pour transporter le porc pourri, et un petit sac de sous pour subsister jusqu'à la vente de sa marchandise. L'hôtelier consentit à tout, et le gueux muletier, après avoir dit adieu à son généreux bienfaiteur, parcourut toute la Navarre, allant de porte en porte, sifflé ici, bafoué là, mais partout adroit, et finissant par tromper une vieille femme dont il reçut un prix fou pour son porc salé. De retour dans ses foyers, il chanta, au coin du feu, les ~~chansons~~ vers naïfs et plaisants qu'on va lire.

1er Couplet

Midai saltzera noa aidan errura!
Oro pharrar jarriac niri beguira:
Bira-eta khira!
Arri, nere mandoa, Mendigorrira,
Arrotz tokira:
Erortzen bat indazu, Ama Birgina!

2ème Couplet

Latzer eguin beardut sal Doboka;
Ulain-eta iniac ezditut maita:
Nor zorla yorta?
Promenatu nerauke tamburra jota
Oi zera nota!

Aler-ezin ichildu Nafarren boca!

3ème Couplet.

Orai ju-an bear naiz Ortacenara;
Garbiatu nerauket juaiteco ara;
Salmentan pfara:
Niori escatzen badet: Plazaric bada? —
— Pis-eta paga!
Ejer eguintzitzeco no vale nada.

4ème Couplet.

Anti-Mañego-alderat bear dut asi;
Libratizo bat ere-ez daut niori erosi:
Alere bizi!
Gauza saldu nai eta deusac iesi:
Ez da-ori bitchi?
Larru iquitu diot zacu bat sosi.

5ème Couplet.

Mañero arakiña, quien jhakiña,
Ore ezagutu zuen ez zela fiña,
Arrac eguiña;
Nruski arren azuna ez zaon sorgiña
Artu nai nuiña:
Leku onian zagoc arren otoziña!

6ème Couplet.

Mañeran Cargatu naiz Estillaraco;
Nor baiteic artuen aldaut ona delaco,
Banoa fitesco.

Atso bat an zagoen Callian puntoj
Equin dut topo: —
— Quanto vale la roba dinero loco? —

6ième Couplet.

— Ez dautzut, andretozua, gouqui joco;
Vinte-ocho pueta bajo un poco,
Arrua bakotco.
Baiñan nic pagatzia beala naico,
Pisa-orduco.
Naic er-ez dit biquric biar goizco.

7ème Couplet.

Orra attuac nini urdayac artzar!!!
Gatza kendu bear zela ezayon anztu,
Guero pisatu.
Compondurie ederki emen niagozu:
Ortaz zertzaitzu?
Partiadan mustelaz naiz conbidatu.

8ème Couplet.

Urdayac salduta juan ostatura;
Zerbait sobra nuela banuen duda;
Atrua eldu da:
Seguer makur contuac eguin tugula;
Nic ari burla:
Nola engana din errua zurla?

9ème Couplet.

Ori, Nozeco-andria, aurteng-urdaya!
Prunto compunezazu ortaz mahaya:
Naduzu gaya.
Salduric content dago gaur mandozaya,
Puerto bisaya
(1) Parisen aguerida orren usaya!!!

Nos,

;

!

a.

biac,

Fin — Galtza gorri-eczanda [illegible] joiteco. — Fini. Fini. Fini. —

66

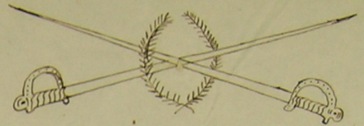

1º

Milla zortzi eun eta ama-irur urte,
Bonaparte Francian Emperadore:
Español'ere, nekatu gabe,
Parisaco guiltzekin egon laittake.

2º

Bonapartec anaia Espainian du;
Erregue nombraturic egori deraiku!
Purtziertatzen du, servitzen al du:
Sei eun milla guizon antchetto galduitu.

3º

Espainian galdu dut nere bizia,
Gorputzeuna ez, baiñan bertze guzia:
Zilarreria, airu garbia;
Aimbertze cotcher eta cañoneria!

4º

Gaiñerat eroiz gueroz Ponzio-Pilatos,
Madrilletic unaiño erretiran datoz;
Camorie ez duena erretaca flakoz:
Españolaren contra berriz eri beltoz!

5º

Bittorian galdu dut soinetic capa;
Ura galdu orduetic Franciara ttapa:
Erregue Jauna, ai ori lana!
Ez zare biurtuco berriz Espaniara.

6º

San-Juanen Abreco Igande goizian,
Españolac Fransesa zakarkan abrian:
Batzuec mutchilic, bertziac fusillic gabiac;
Adios Franciaco tchikitatzaliac!!!

Cœtera desiderantur...

67

Roarrespiarresen Cantac

Espainian zortzi urthe pasatu onduan,
Franciarat jin nintzen aurthen abendiuan:
Lehen deusez zirenac orai Carguac handi,
Urgulu frango eta jakitate guti.

Roarrespiarresen adarrac zoin ziren?
Charles Cascoina eta Bernat Bidart ziren:
Onen preso emaiten, gaizkien sustengatzen,
Erraiten zutelaric: Guira libertitzen.

Ni ezarri nauena orai planta huntan,
Pasaturic balago ezpataren puntan!
Aisebequiten duke irri mundu huntan,
Zerbitzatzen duyela ifernuco Satan.

Satan bequiac gorri, arrapatzaillea!
Munduan duc orai hire zerbitzatzaillea.
Eguin dezanian guero munduco aldia,
Gainian pausatuven duc atzapar handia!!

Roarrespiarresen eta Pinet baco,
Saltza eder bat bada bertze mundutaco;
Lekhua frango bada Contradantzatzeco;
Fini — Galtza gorri-ec handa soinuya joiteco. — Fini. Fini Fini.

Le Paysan désabusé des Plaisirs de ce monde

1er

Othe da munduan guizonic
Ni bezain malhurus denic? . .
Pipa hartziaz zoratzen niz
Arno edatiaz hoiditzen niz
Bertzen marthatziaz hiratzen niz
Eta oi ni nola bizico niz? . .

3e 11

Gaua pasa loric gabe,
Argui aldera logale.
Itzaina doazi carriketan,
Harotzac bere marthuetan,
Ene lagunac tafernetan,
Eta nic ez dirurie sakoletan!

2e 11

Baniazu etchezerat
Azozur bat errepausatzerat.
Uria hari da zerutican,
Zithaitzac teilatu gainetican,
Oilarra cantuz campotican:
Eztirot pausu burutican. . . . —

Nota. — Les deux derniers couplets doivent être intervertis pour offrir une suite entière.

Fini.

Arneguico Emaztiac

Mendecoste phestetan,
Arneguico errecan,
Miraculu bat arribatu izan da casic ez baitiot erran!
Bortz emaztec hemezortzi pinta nafar dituzte edan,
Jocaturic cartetan.

Jocua zuten florian,
Arnegui Madrilenian.
Atso gaixuec uste zuten zirela zeruco lorian
Saindu guzien erdian,
Beren botellac aldian,
Omore on batian.

~~(Zoin othe)~~. — Han zuten Maria zapalandresa,
Arno edale cortesa!
Handic etchezerat yuaitian,
Eiten omen huen bidian
Airenican hicesa:
Bai et-ere explicatzen escuara eta francesa:
Horiche dun hire lettra! . . . . . (Il manque ici deux couplets).

Zoin othe zen tigrenena
Zoin othe zen langarrena,
Pentsatzia ez da pena.

Chacurrenco gauza zoin nola ez baita lehena
Benedica dakiola mahatsari azkena,
Arno ekhartzen duyena!!!

Berekin zuten ostalersa gaztia,
Ai zer arno edalia!
hiru ume
Bortz emazte eguiteco hauche da bada comedia!
Ez zuten falta mandataria,
Ez eta ere untzia;
Aldian zuten zahagia.

Arratsa bero eta goiza hotz
Arnoguico emazte bihotza hotz.
Behereco etchian,
Aguardientian,
Edatu dute hiruna litera eta bonsna tos!
Bazuten han clic eta cloc,
Bai eta ere zarrabots.

Azuntza jocatu-eta
Hasi izan ziren colpeca.
Gastondutzen zen guarda frinin bat Campotic yinic lasterca,
Harc phartitu zituen, baiñan ez uste bezain aisa!
Arrazoinic ezin pasa!!!

70

Fragment d'une Chanson sur les troubles Civils de l'Espagne

1º

Orai hasten naiz bertsutan
Ikusitudan gauzetan,
Egon gabe pentsaketan.
Beren burua pzara d'Nuzta zembaitec bertzen eskutan:
Horla dabiltza guerletan;
Bethi peligro gaiz botan,
Contuac eguin faltetan.

2º

Hastian direnac bero
Nahiz urrikiric guero,
Maiz uste baino lenago.
Officio bat ez daite causi—
—hori den baiño tcharrago.
Bethi balaren espero,
Nihor ez dago seguro
Azkenian akhabo.

3º

Pentsa daukute azala
Granada, bomb-eta bala
Irazi nahiz battailla.
Braguetari nahiz aguiri athorratzanain hegala
Españolaren azala,
Golkzo beltz eta zabala:
Bezatzeco zer metala!!!

4º

Frances-et-Inglesa berriz
Zezen ikusten hor dabiltz,
Barrida gainetic vivir!
Karrochac bota, escuac golkzora,—
—Eguin daukute bortz aldiz
Hoi consideratzen balitz
Balio luk'eiki zanitz,
Buru gogoric ez balitz.

5.°

Horra non den Urruieta!
Ez da bertzeric pareta,
Malamenttian erreta.
Horien bottuz yoren bear luke —
— Nikhatzailleac erreca!
Ez da Idaldunaren Copeta,
Morroilla ondo botata,
Guero itzesi lattercea.

6.°

Lezengo majorazcuac,
Nonatzedin gaitzuac,
Ez zoncla usatuac?
Bordarien ezardin erdiac, —
— Beren oillasco ostuac,
Ez zerrac etta usuac,
Guero edari gozuac,
Ondo bettzeric basuac.

Finis
Coronat
Opus

71

1407.

Heren-Suguea, sujet à [illegible]
eta Belzunce

Hedoi bat da lehertu
Urdainz inguruan,
Haritz bat ez gueldītu
Cappeta buruan:
Babazua, harria,
Ozpina artetic,
Hedoi icigarria
Suzco zen barnetic.

Laster da ilhunzetan,
Irubi aldetic,
Suzuten beharritan
Eztu bat cinetic,
Behin ilhun iduri,
Itsaso orroa,
Ezdenean agueri
~~[illegible]~~lorroa.

Mehatuaz guerorat
Hain da min alchatzen,
Nor baitu bihotzerat
Odol dena biltzen.
Ikusi omen dute,
Gaitzezbait ~~[illegible]~~ ikusi,
Nola alde balute,
Iduria hasi

Baditu hiruburu,
Bakhotchac eztena,
Oro kharrez inguru,
Aguertzen zaiona;
Bizcarretic dario
Harri harrabolsa,
Hezurrez eguin ~~eman~~dio
Herietac sabetsa

Beguietzar dorain
Harri segundua,
Ukharretan igueri
Ferdats gueldītua:
Guriago, ukika,
artetan marradiz ~~[illegible]~~
bada ~~[illegible]~~
dizkonzu ingudi ~~[illegible]~~
ezo gogorrago;
Sitezke bezcarriz
Ingudi martiluka ~~[illegible]~~
Gogortuac kharrez dire

Ikusi bezain handi,
Luze bezain makur,
Ur bazterrean gaindi
Dabila ez huzcur;
Gorphutza zaio yartzen
Lau, bortz, ~~[illegible]~~aietan,
Orgac dire ibiltzen —
Hura higuitzetan.

Guizon eta abere
Oro onac zaizco;
Ezdu uzten deusere
Gachtoz ciuzurreco,
Beldurra da orotan,
Biluz ingurataco;
Bi Lekhoa ~~dut~~ erditan,
Behera burua.

Aita handien seme,
Seme handiagua;
Ichilic eta eme,
Belzunce Morongua
Buruz zaio yoaten
Heren-Sugueari,
Yan- ~~[illegible]~~ ondoco eguiten ~~[illegible]~~
Zagola lotzeri.

Urratsac du aphartzen,
Eta berehala
Buruz gora da yartzen
Yauzteco bezala,
Sei chimizta beguitan,
Luze hogoi [illegible]
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible]
Moiztsu azpia.
~~[illegible]~~

Yoan zaio ihesi
Belzunce muthila;
Bet. bera da ikusi
Hiriskatzen dela:
Buru bat, lehen lana,
Dio ebakitzen,
Baiñan, uhitz arnia,
Suguea ~~[illegible]~~ da lotzen.

Belzunce zaio hari
Azpitic sistaka,
Suguea Belzunceri
Ezten asikika;
Lehena ubeldua
Itsutu da hautiz;
Suguea, urratua,
Lan ezin hats hartiz

Berro bat ezda chutic,
Mina bethi hari,
~~Odo bekker [illegible]~~,
Sugue sabel zaurthutic
Guizon puska yari.
Khalika eta hilka,
Nehor ezin bara,
Badohaz itzulika
Urpaudi ~~[illegible]~~ behera.

Belzunce ithoa hola,
Baiñan ez hautzi;
Omen bat ezin hila,
Eskaldunei utzi:
Lehenago arrania
Mendiz alhaturen
Ezen haren icena
Baita ahanzturen.

72/73

Ichcatima bat Garaziñ

Nafarro beherac ichil entzun beça
Lapurdic erebai eguin ene boça
hauci bat dakusat Garazin piztua
lehen bi bururen artean sartua.

Donibane oro dago higitua
ikusteagatic hauci ospatua
Iuyea sartua da ordenaco capan
Yendea multcatua liscarreco salan

Lehenic, Iaun Dapat çu cinen agertu
çure arpegia ez cen ez kantitu
colpez ikustean yende oste hura
ez eta ene ustez yuyearen capa

huna non den gero Iaun de Lafauria
çaldun aipatua herrico loria
gora da sortceaz, bihotzaz gorago.
non aurki Garaziñ bertce bi hulaco

Batiocha coin bere herrico burua
bata bai bertcea, erliyonezkua
biac mintzazaille segur ederrenac
ispiritu, donu eta antceadunac.

Hunec ~~[illegible]~~ gehiago badauca gracia
gehiago harec naski noblezia
demboraz hauc ciren adiskide miñac
certaco ez dire orai elkarrenac?

aspaldi elkarrez ciren errenkura
ichilic cabillan bihotzetan herra
orai higitu du Dapatec pintarra.

Giconaren baithan helas! cer den herra
Iaun Dapati hartu diote haizkora
fite, entçun gabe bere arrazoina
Lafauriac, dio, egina dut lana

Orduan hartcen du bere luma latza
eta esku betez, helder eta gatza
bere etsaiari dio artikitcen
hori bai, Iaun Dapat, çaut hanitz gaitzitcen

Iusticiarat du berehala deitu
haiscoratto hartaz emateco contu
giçona hargatic nola den icutcen
bere nahia du icatetzat hartcen

oihartçainac çuen bere burutaric
nihori eman gabe hortaco manuric
Iaun haren sentsetan, haiscor da arrapatu
calte egilleac nahiz gastigatu

Iaun de Lafauria da lehen mintzatu
bere burua du ederki garbitu
bihotz gucian dut ederretsi, Iauna,
cure antze donu, bai eztitasuna.

Iaun Dapatec baitu aditce chuchena
ikusi du laster çure arrazoiña
ichiltasun noble batean sartu da
artea, ez baitcen ungi hedatua

1840 73

(Elegie) Ene charambelaren auhen minac

ator, ator ene lira
ene lagun leiala
ator auhendatcera
ene çorte crudela
orai athera-etçatcic
hire soiñu saminac
oihartçunari errotcic
hic ene bihotz minac.

Itsatsoan ikus-açu
untci diruz betthea
orai artio egin du
bai urruhki bidea
uhiñac dire apaltcen
haren inguruetan
haiceac ditu hampatcen
haren belac lorietan.

hurbildua da porturat
lorios eta sier (supher)
horra non dohan sartcerat
aberats eta eder.
Iadanic plegatcen ditu
plegatcen bere belac:
hala choriac hesten tu
calatcean hegalac

colpe colpez altchatcen da
furian chirimola
untcia wstorat doha
arrolala dabillala
hara hara nonden hari
uhiñekin guduan
galdu behar du tristeki
portuaren aldean.

Egic, auhen ene Lira
egic minki auhena:
ni naue, ni naue untci hura
funditcerat nohana
harat hunat arrolaca
gaitzac bere besotan
narabillac pulumpaca
tombaren uhinetan.

Oraño deusec bidean
ez ninduen trabatu
ez dut ene itsasoan
arrocaric aurkitu
helas! orai naicenean
portural allegatu
behar naiz ni uhinpean
uhinpean funditu.

chirriparen basterrean
eder çagon Suhaitça
herroac barna lurrean
aldascaz aberatsa.
burua caraman gora
fresco eta hostotsu
o Suhaitçaren ederra!
hor bici behar balu

Bere sor lecutic goicean
norbeitec du idoki
atce lur ~~[illegible]~~ trotcean
bislandatu cruelki
eta hasi da ihartcen
Iadan arrats bereco.
bihar ez da on icanen
baicen su egiteco

Egic auhen ene Lira
egic minki auhena
ni naue, ni naue Suhaits hura
ihartcerat nohana
helas! ene sor lurrean
eder, indarttu nintcen.
landatua lur atcean
bihar ez naiz icanen

Harat, hunat hegaldatcen
ikusacu Paluma
maitehi bazca bilhatcen
bere umentcat ama
loxaric ~~gile~~ beldurric gabe
hor hemenca dabila
ez du gogoan deus ere
baicen bere familla

Gaichoa! Ceru goratic
Miruac ikusi du;
haren astaparretaric
nore oi nore hendurco du
Iadan airean behera
tirvaren pareco
hegastintcarra gañera
gaichoari dohaco.

Egic auhen ene Lira
egic minki auhena!
ni naue ni paluma hura
heriocac naucana
arimentcat basca biltcen
trankilki nabillala
gaitcac niaue arrapatcen
Sortcearen crudela!

Seme batec utci çuen
bere ama emea;
utci nahi ez baitcutten
amarekin Semea
haurrac çuen maite ama
amac ere bai haurra
o dolore o Lastima
Separatce gogorra!

Ama-ganic urrun dela
gaitçac hartu du ~~hauurra~~
amaren corte crudela
haurra dohaco hiltcera
bere haurra galduz geroz
amac du hil beharco
ez bide da bicitcecotz
haurra gabe bicico

Egic auhen ene Lira
o dolore o Lastima
ni naue ni naue Seme hura
ama hura ene ama

ni baharic çahartceco
esparantça niudian
ez dic nihore altchatuco
oi! erortcen denean
Iauna cu ene bicia
hartu nahi baduçu
cu care ene naudia
çurea da hartçaçu
gogotic dautçut emaiten
Iauna ene arima
çure escutan dut uzten
hiltceratcoan ene ama

Janvier 1842

Iruñeco bestac

Izan haiz, Chaho, Iruñian,
Iraila cenian lanian
Bada zer dukan han kausitu,
Certaco ez duc condatu.

Egotu nauc beira gosia
Noiz egorriz behin gasia.
Hi, Arriel aberatsa
Esguitzen huen hatxa

Ah! ez dakit bada othe
Jendea cembat hauten maite,
Jaincoa utziz hicekin
Mintzo bakiz guiconekin.

Paristarren coblac utziz,
Hitan badue bethi untziz,
Eltze ustelian iraki,
Izpiritua ausarki.

Paristarra gatzic eztic;
Emague beraz hiretic.
Errac: gacin Iruñera
Hango besten ikhustera.

Bigarren egunian horra
Nor guinen caldian gora,
Urdaçurico patarrian,
Mendiz eramanac airian.

Lehen biz karraren puntan,
Laphurdi ikhusa ou caucan.
Laster bestaldera yaustian,
Baztan bexa hedatuzan lecian

Etche hazkarrekin naski
Bainan belzac ere aski.
Han moja arizkunekin,
Urac bilduz elharrekin,

Tapizac sorrotz errecan
Hedatzen dire herrunkan.
Arthaldiac bi alderditan
Alha dire menditan!

Dena herrichaz inguru
Pharatua: nor gare gu?
Haran eder batian dago
Nola Sala, Elizondo.

Lagun maite ostatuco,
Errac ezetz hi Patchico
Herri hunec denian diru
Beginthar the egunen du.

Haraguiz ez du escasic,
Heldu zaio menditaric
Berriz yaustian Acheri aldian
Saltoz bere heberenian

Jakinsun dire emastiac
Arairac nola han sariac.
Landan bada artho, arbi;
Lurrac han dakihar cernahi.

Aitzinat, haurrac, aitzinat,
Laster moringo zubirat.
Zubi atrebitu haltua
Ez eguin beheitu saltua.

Bi menditan doblez sangua,
Nonbait du erdian ondua.
Barnia sudun edariz
Ukiz ~~do~~ izari handiaz.

Loth akinaz Belateri
Higan mihia agheri
Higan higan, bethi higan,
Makhur, chuti itzulican
Ochanac handi oratan
Fagoz dire patar huntan.
Ez gal dembora solasen,
Solo bazine Darisen.
Baldin deriboraz Belaten
Zenbat herio eguin den
Kantaz nihor hasten bada
Eguiosu Gorrarena
Harria bezin borthitza
Izanic ere bihotza
Hitzian Belateco lezeac
Gorde tuen heriotciac
Bada irtzeco nigarrez
Eta lazteco beldurrez.
Mendiz hirur oren huntan.
Usdecagun arai Baston
Erratzu ez ker haranian
Ultzama berriz eskuinian
Johaz ahalaz airetan,
Bideco bi herrichketan,
Ez baituzu yanen segur
Gustuz nahi duzun agur.
Iruñian gaitu muthilac
Bazter orotan ez hitzac
Pesac, pesari ochuca
Yendia nou nahi metaca
Gaitz da elgar esaguteco
Handa mundiaren sortzia
Orai behar du doblatu
Nemoursen yendez berratu
Sartcian Frantsesac hirian
Yendia eman da lorian
Bi egun doblez bederen
Ez da lanic ikhusiren
Yan edan, nou nahi dantza
Biba ez duc hau bici gaitza
Anjelusac yo du; horra
Arguiz etchetan berdura
Basuac zazpi coloretan
Yzar dire paretan.
Balconen burdinac suaz
Ikhusgarri dire ganaz.
Ainguiren khoroac iduri;
Beira athen arkueri
Zerutat dagoz colonac
Forma gucitan eguinac
Bere friso, cornichetan kin
Gain behera pichtuekin,
Kortesano kopletaric
Irakutsiz artetaric
Ez bada ere hontutan
Cometzina aguerretan
Hainitz nobleki da mintzo
Bardin egun eta atzo.
Korrena estatzian arguiz
Esda errenguro astiz
Zenbat izan den Fidela
Suz mintzo da bartzela
Zerbitzua gaichto deno,
Seguratzen da oraino.
Haren bichtaz ezin asia,
Ikhusten delaric yendia
Eliza, gauza behena
Hemen heldu da azkena
Aitu baduzu aiphatzen,
Haren dorreco ezkilen
Badakizu segur unghi
Hetaric bat zein den handi.
Hamabi zapatain barnian
Kokatzen ditu lanian
hartaz bertzi, kanpotic
Ainguerucn ezkunetic
Agueri zen dorre gainian
Gurutze bat ederrenian.

Haurren dãtza.

Nola ez bainiz dantzari,
Utziren nuke bertseri
Pintatzia zenbat publiki,
Zenbat itzuliz bereciki,
Balcoin hartuiac erreghec
yastatu cituzten haurrec.
Bilduac ingurutaric,
Hiri hegal gucitaric.
Iduri Eskualdun gaïzuac
Baïonac galdetzian haïtuac,
Bazen hogoi hiruetan
Ezartzen ciremian betan.
Hekin dantxan eta lanian
Ikhustia behin Iruñian
Placer bezin beghientzat,
Atseguin con mihientzat.
Ez dakit nola airetan,
Hari ziren kalaketan,
zumez cituzten ichterrac,
Utziric gorputz zaharrac
Gora behera higualac
Iduri zuten iguelac,
Ighuel escola hartuac
Unghi yakinac pontuac
Aho zentzur gabezoihuz
Batian hasiz, akhabatuz
Arin ciren hekin saltuac,
Zale erri musikazkoac
Mimic ez zuten bizcarrian,
Ez deus dañuric oinen pian.
Baratziac nahi baitutzu,
Hetaric zenbait biltzatzu.
Dantzan hari direlaric,
Nihor orroit ez delaric,
Kolpez zapata tokia
Horra lorez estalia.
Garbi bazuzten haintcurrac
Etsiren itsusi obrac.
Ez pelez biliac ingurn
Dasaïzuac burven burn.
Hainitz erreken artetic
Nohon belhar gabetaric
Hesiac ilhorri-churiz
Aithor citezkenac arghiz.
Languile hoïc ciren besti
Denac guerritic beheiti,
yaka labur batzuekin,
Churi-horiz eguinekin.
Belhauna aguer celaric
Urre franjaren azpitic
Galtza gabe galzardiac
zanguan zapata churiac,
Buruac bortz coloretzco
Kalota batian bolazco.
Nihore ez hobeki bertzec
Yakin dute Frantses printtsec
Adrezia saristatcen
Lan gucien presatcen
Plazerez galde ikustia
Yostetetaren berriz hastia

Iruneco Bestac

Memento lazgarridena,
Espada eta zezena
Bekosbeko dire jartzen,
Ekharren indar miratzen,
Edo eghia hobeki,
Batha Bat, nola ikhetz artechki
Bestiazen adarreri
Edo haren ondartziari,
Eta bertzia, ezabria
Nahiz ase bzabia.

Espadaren banderari
Zezena beira da jarri.
Higuin ahalden gorria!
Hare eman dio furia!
Doblia bod. da Slephotic
Hura ikhusiz guerotic.
Zartatzerat Dhasco zainac
Bere indarren pikhainac

Nola orduan guicona
Ditekhe galtzetan barna?
Bide du askho pirpira;
Ez da agueri kanpora.

Ikhusten horri jossiac
Dauda gucien beguiac
Nizetzt bada zezena
Ghehiago ezdaukena;
Baitusa tatoz guiconari;
Ezustez seguz bestera

Baina ustez jo ettaia,
Ukhi du taffeta zaia;
Eta hillcaliari aldean
Preso ezkerpetic gatian,
Hemen ezkunaz kobrethi,
Buru galdu gabe, funtsthi,
Espada hemen arteetic
Nartean dio garrotetic;
Bi aldi espalda ukan,
Lehen kolpe lurrian emaiten.

Aski artetha delaric
Aguer eguinez, zauritic
Bezenari hilteracagan
Harma bentecco frichtacoan,
Bibep ez dute heuvriric,
Ez landoriñec pareric.
Beze du behin zezena
Urrike balio Helena.
Badu orainic harethan,
Aberatzen aguerretan,
Milhat ganef cilhar urre,
Sederiaf, eta lore.

Baina zezena uffia
Nombait dela hil tothia,
Gaten bada sarrasketan
Dola gaiaz surrutan,
Azaiazen gane urrun
Haraguiz Heptua ecagun
Maldi gabiaren phaquac
Dire trufasco chistuac.

Oroit, zezena hausitzian
Eta guffeana uztian
Brabo da chatalan aita,
Brabo, quicona hiletz!
Ezpata chilteian portetan
Deus ez da eskas bertetan.
Tran-tran-tran, tran-tran bibetan
Harrabotz bera dencetan

Espada guduttic denian
Altitcenf triomfan menan
Husten da bateuctan
Kortenasco phauzutan,
Orduz handien cembait
Erriban botatcen gotti;
Heice dute cemflatcen
Bezena hondic ilthitcen
Nore erran galanteria
Hore caggila ezalia!
Horra bada bisthitartian
Ezahalthe zenden artian.

Nore honda cembat caldisco
Cembat abre Nafarruaco,
Hizen eguin aguerturic
Guelthitu zen colpaturic?

Cez ciren eguin quiconac
Ez du jaffim plaçan jenac
Ehun zamari bederen
Orne lurrian eguin ciren
Zortz mandy handic herrestan
Harnac sephuan herresthaitetan
Zezen bethotcha hil onduan
Ezarten cituzten cilhuan

Bezan bat lain cathurrethen
Mursi zen adarrethen
Behin ez amor emaiten,
Guden ohembat eguiten,
Hirri eguinecen ausarthi
Hez betharritic abilthi
Lotharite animalia;
Guerortic ezti javvia;
Lehen burug gora bezin
Hartcian Cathurrac hain
Bere bi adarren puntetan
Botatzian hogoi pausotan

Cirrotazaimentcat lana
Hiltceco asthen ezcena.

Hetaric hamabi beraz
Churic bertiac irinaz
Ile bdena ziebratuda,
Bradnaz Betan elkharrekin
Haga luce batenekin

Jaincoaz beguira makurcete
Laguinen berroa ustetic!
Bathan dena berechala
Eguinen du Karambola.
Ihusi ciren tristetic
Nola citzen aztetic
Zezenac ezin hartuz bats
Bi mithil, zalabortz urhats.
Adarra ciren beharra
Kamustua puntetaric

Cainte gatharthen onetatic,
Lantcal bethi hedatuac
Ikheman dute unhatceco,
Barreraren contra hiltceco.

Heldu da asthen eguna,
Zezenen hiruguarrena.

Muthil gaztea, zezen gaztiac
Batcua sarcur hiolat bertzeiac,
Arinki toleratceco
Iduri dute atceco,
Ez da gutiago urgazaj
Barnen gaitan Irriz larga;
Irriscua hurrundaric
Beita asthi jostetaric,

Poésie Cantabre.

Iruneco Bestac.

IV.

Lezenen plazaco yendia.

Beghi colpe bat oraino
Zezenac has arteraino.
Oi zer yendezco ohatzia,
Hori buruzco baratzia!
Zer sederia ederra
Burutic lephua behera,
Broderia ascorekin
Eghinac orratzarekin!
Agheri da behar yuti.
Azken berruetaric goiti:
Indiec bai eta Chinac,
Han dituzte erosdunac.
Zilharghina, han bezala,
Maite, nihon ez ahalda:
Diamantezco beghiac
Gaza arketic utziac,
Gathe haimitz urre lodiz,
Neurriric gabe bekhaitztiz;
Americaco hazia
Han hedatzen da guzia.
Ziriku gordiac eskuac,
Ilia leyun aphaindua,
Andre gazte, bai zaharrac,

Aire ausarki beharrac,
Señale dire alkhitan -
Bere lorez haize ketan.
Honda lephokuen koloriac,
Soin beltz, hori, more, ferdiac,
Hetaz dire ezagutzen
Airosac non diren yartzen
Gain behera ô ausartac!
Berinazco hurbil-bukhtac!
Hari dire señalatzen
Zein den hobeki beztitzen.
Urguluz handi yauntzia,
Bere aldian yelosia,
Atzaparric gaitzhtuenekin
Eta barne erriarekin,
Han dire laster agheri,
Zein bere urian igheri.
Zeinec ghehiago agher
Hari dire gauza eder
Bat sanoki zabaldua,
Bertzia despitez hestua.
Ezda ederkien dena
Markisez laudatuena,
Inbidia sughiarekin
Antolatuz beghiekin.
Ah! Endiekin bizkarrian
Zer erromesia barnian!
Ghirghileriac zaizkigun,
Eghia erran dezagun,
Español beztiac hemen,
Han chapelac zer ziren?

Lattua iduri urrekin,
Erapu tzar batzuc sedekin.
Bego, bego ~~beghiekin~~ beghientzat
Nausi dena herrientzat.
Ezbedi franses andreric
Banta hobeki beztiric,
Gathu zehatuac ziren
Bertzekin neurtzen bazire.
Aire pisua damuric
Iruñarrac duelaric,
Badu segur, kortesia
Nor nahic bezin handia.
Yende deusic dakiena,
Mintzaritan ederrena,
Gain gainian agurtzen badaki,
Zer eghin aldian ezdaki.
Horra, soldaduac berac,
Athian gardia zirenac
Othoitzez zauden yendiari
Sobratuz Puanian athiari,
Ez bertze asko bezala
Sacrenonden darîtela
Dichidatuz kulazekin
Berrentuz consiñarekin
Prudentzia seghitzeco,
Ezda beth fidatzeco
Kanpo ithura ederrei
Pidatu behar zare tzarrei?...
Españolac arrozoin du
Confiantza galdetzen du,
Eta gure herrietan
Ettasda Nafarkarretan
Iruñeco itzuliac

Ezbaitu eman beghiac.
Yendia segurki ondua,
Gaizki da ezagutua.
Bertzuec bezala da gaichtua:
Ez eghin hobiagoz saltua.

V

Zezenac.

Holaco ikuspenetan,
Ezbazen norbera hetan,
Nola lumaz hemen erran,
Nola idia bat hots eman,
Zerden gudu izigarri
Mintzatzera nohan hori,
Zeintan bestia sustatu
Eta errabian sarthu,
Zezena mendi batekin,
Bere ahal ezdeusekin
Ghizona baita burutan,
Bien odola zurrutan!

Kostuma zaharren errua
Noiz, noiz garbi hire ondua!
Ordu huke arghitzeco,
Eztiago agherrtzeco!

Hasten da besta arraiki,
Yendia yartzen deskansuki.
Erreghinaren parretic,
Iyazkico alderditic,
Ikusatzu atheratzen,
Elkharrekin aitzinatzen,
Hamarbat ghizon tieso,
Lerruan, kasic besozbeso.

V. Suite.

Hartzen dutena erdian,
Ezaguna herri guzian
Montes, erreghen aichkidia
Odola bere señalia,
Montes, bere lagunekin,
Bertzez kasu gutirekin
Badua zerbeit eskatzerat
Erreghinen balcoin perat.
Errespetu handienian
Dagola belhaun bat lurrian,
Humilki buruz behera,
Guziac hari beghira,
Nemuesen andriac bada,
Isabelen kortesia da,
Arthikitzen dio airez,
Moldatua erribanez,
Gakhua librazai zezena,
Aski iguriki dena.
Aphez eta mirikua,
Pare berdin ohitua,
Athian zaizkitzu ezartzen!
Aukes nihorden behartzen.
Paperez eghin ghizon bat
Ethortzian plaza erdirat,
Hirriac dire sattatzen;
Ez baitu nihor ikharatzen.
Zaldizcua, seguriduri,
Zeren dituen ezarri

Burdin chabalac non nahi,
Kolpe gaichtuen urrunbahi,
Pundi lezake zezenac
Urrun balitu lagunac.
Bainan hurbil dire chuluac,
Arin dituztenac zangoac;
Ezpadac bere buruan,
Hekien harmac eskuan.
Zezenari dire gaten,
Yauziz orotaric hasten,
Sobra hurbil gabetaric,
Bere kapac herrestaturic.
Kolorez bada deithua
Zezen errabiatua,
Heki duakote lasterka,
Utziz zaldia ikhusca.

Zer ophila bihotzetic
Ezda urruntzen ordutic!
Heriuari hurbilena
Da gheroztic segurena.

Arin behar da orduan,
Kontu eghin inguruan;
Toleadoren ondotic,
Zangoac osoki arinic,
Dohanian airez zezena,
Dena odola eghina.

Atheka behar da gheroz
Bien artian eman saltoz.

Bainan sobra hurbildenian,
Denbora eske lasterrian,
Arthikitzen zaio kapa,
Nahiz zezena lasterka
Yabalarazi ghezurrez,
Bere etsaien itchurez.

Maiz ikhusten da hargatic
Aitzinatzea haren gatic;
Atheka yauziz ichitzen,
Ikhara berritz hedatzen.

Athe aldiz picadoria,
Ahurpez zaldiaz gordin,
Zezena denian hurbildic
Ez da highituren handic.
Miletan dokalts baldin
Ezburdin yo adarrekin!

Itzilipurdi saghitian
Zolh badithe barrerian,
Lagunec hartuz barnerat
Beldurkek seguerat.

Zenbat aldiz dago erdian
Ubel, umatua, lurrian;
Barreraren contra zapan,
Odola guiaz zurrutan!
Zezenac su handienian,
Ikusten badu highitzian,
Gherthatzen da haren torthia
Ezin ghehiago tristia.

Charpac choilki hiruetan,
Zaldia on ichtapetan,
Zuen eman pasagarri
Atsoghina nunechari.
Hari hil arte az picua,
Kobard zezena gaichtua;
Guinecua, hura erortzian
Nahiz toriot han artian.

Hauchin guzien artetic,
Lothurican buztanetic,
Zezena, batec adreki,
Biratzen zuen puliki.
Zezena itzul bezanbat
Hura lasterkus aitzinat;

Montes ganat adarretic
Hiru erri etzelaric,
Zezena, saltoz khortzian,
Trichtan, bazakien airian,
Kaparekin enganatzen,
Bera bazterrian baratzen.
Hil direnian zenbeit zaldi,
Kolpatu zaldizco aski,
Beldurrez eta ez izan
Arratsa nola atzeman,
Utzi plaza picadoriec
Oinez dute hartzen chuluec. ~

VI.

Zezen lasterken seghida.

Hirietaco trumpetac
Eta chirola bastartac
Oihuz dagoz aski dela
Behin ichuri odola.
Metro eskas den makhila
Chuluari da banderilla,
Puntan amu gaitzarekin,
Sartzia, laster galtiarekin,
Zezenari lepho gainian,
Egon gabe adar menian,
Eian behar dute oinic,
Buru, beghi, bihotz minic!
Doblezca dire makhilac
Fida direnian mutilac.
Makhila bezti ghiderrian,
Paper franjatuz gaingainian,
Estalia da petardez,
Zeineri khuardo pichtuez
Baitzaie sua ematen
Bolo diren baino lehen.
Presentatuz aitzinetic,
Bi besoz adar artetic
Sartzen dute banderilla,

VI suite

Soltua gaizki dadila:
Banderilla ondicozcua
Bitima da, ikustecua
Airez mila bibarekin
Arthikia adarrekin.
Amuz eta suz mindua,
Suziez irakitua,
Zezena salltoka, orruaz,
Chutituric, yoz buruaz
Espalda zauri tuenac,
Highitaz doblian direnac,
Han dabil erro, lasterrez,
Bendekua nonbait beharrez;
Ozarta nahi delaric
Indar guziac bilduric,
Deu bez iinbat izitua
Errabiac haz hartua.
Bainan harentzat azkena,
Yo da trumpetac orena.
Lothuz laster ezpatari
Nola erreghe zeptruari,
Chulezco lerro batekin,
Hilzalia grandezarekin,
Eskuz muleta hedatuz,
Horra nonduan aitzinatuz.
Deitzen da hori ezpada,
Hoitaz bethi paria bada.

75/76

75

1

Bi urthe complitu ditu essan cedateta
Batec particularqui ascobedur cela
Aditusten bannu galdu ituztela
Sorsu berri batenec para niotça teta

2

Seinalamentequi cen Santa Barbara
Presentian guinenac orhoitcen algara
Jainca gloriosuac gaitçala ampara
Aillegatu gabe munduan hastara
Egun hastan ituzten uskabian para

3

Ai cer consuelua burasoarena
Umia gatic hastcen hombertce pena
Azguenian erortcen gaizki dabilana
Hori da munduu onetan pensatu behar dena

4

Guiconac mundu onetan pensatu behar luque
Nondic etor daiteque ombat neque
Jaingoicuari oyhu misericordia esque
Ez ciotén ez uzten hahi deigna épé
Padrino ona cuten azguenian Pépé.

5

Gaizqui eguin bacuten hecec mundu onetan
Unqui pagatu tuzte azquen eguneetan
Baldin porcia cassu badaude learrentan
Bere çorren pagatcen Purgatorietan.
Sorrsatu ditoaguin heien pagoretan.

6

Eyen escuac dauder unqui progatuac
Crudeldade handian ciren gastigatuac
Lanetaric biya escuac itçatuac
Icigarriac ciren heien becatuac
Hamar lecutan dauder puscac paratuac.

7

Lastima eguiten dit Betar orhoitceac
Ebastia asqui gabes cer heriotceac
Bagotcha bere faltaz hala egoitia
Ez coiaden hobiac heiyen açotiac

8

Gure atencina bethi maldadian
Ez disade ibili cristatuen beguian
Hil eta arrobatu çaucenac bidian
Hola eguenas eta nomisono gabian
Unguii pagatu tuste gueroz uskhabian.

9

Asco burasoei nahi diote erakusi
Beren umiac nola behar dituzten haci
Goiz eta arraxian dotrina irakazi
Gastigu sobragabe behar den moldetan
Estima detcaten dabiltcan lekutan
Asco galtcen baicare burasoen faltan.

10

Hamar manamenduec esaten dutena
Jaingoicua onexi da principalena
Juramentutic gabe gero bigarrena
Obligacione denian encun meça bana
Errespetu iduki aita eta ama gana.

11

Guero borzgarrenecoa nehor ez hilcea
Luchuria utzi ta deus ez ebastea
Fals testimonioric nihori ez eguitea
Ez desira berce senarra duen emastia
Hori da manamenduaren ungui guardatcia

12

Aicer consuelua burasoarena
Umia gaixtoc hartcen ainitz bertce pena
Haci eta ondoco pagamendu ona
Ez çuten ez gardatu jaunaren ordena
Ungui ibiltcen da munduan çer dena,

13

Anayetan çarena gan cen abrera
Garbu passatu cituen ceimbeit escalera
Conseilu onen ematen oyus coagon bera
Hura eguen hartaco guicon en galera

14

Bat eguin eta cen guero bigarrena
Manifestatcen çuen lastimaric guciena
Lengo gaizki eguinez ordian çaucon pena
Ez baitzuen gardatcen jaunaren ordena
Ungui ibilico munduco çer dena

15

Bigarrena eguin eta guero hirugarrenari
Turica bat burutic ezcayen erori
Beguida gueldicen cen bere anayari
Aicer consuelua bihatz alchagarri-

16

Laugarrena gan cen gucien atcian
Jesus escatcen çuen corda pasatcian
Sabbe bat errateco aitaz orhatcian
Hala aguindu çuen harec heriotcian.

17

Cembait beldur gabe galdu Betaten
Uste du empassantiec gustu duten hartcen
Bertceren ontassuna ari ciren yaten
Presa lombria ori çu ezcuten ematen
Pepec descanthi ona para digu aurthen.

18

Cabbosc ——— batian persuen pasatcen
Gosiac hil urrena orai akhabatcen
Ez da imbusteria hala hori nintcen
Ematen baigno ainsinago cantatcen
Arima defuntuec haute ampasatcen.

19

Bogoi eta bau persu nic ditut paratu
Ikasi ditudan gaucec naute ohoratu
Sacramendu saindua behar dugu adoratu
Sta jaunaren misericordia escatu
Ocasionetaric gaitzala libratu.

1ª

Emplegu handi Batean Sartcerat noha ni
asko Encargaturic tchit dala combeni.
Para Behar ditudala combeit pertsu berri
gure Erreguinaren Etorraira honi

2ᵐ

Sn Lucar Eguinian dut deliberatu
Behar ditudala berac noläspeit paratu
Besperatican naute cerbeit Informatu
Lilya Eder hori cer modun honratu

3ᵐ

handa orhoitçapen bat içan behar deguna
çoin Eguneç allegatu ~~gata~~ cen Erreguine huna
Anstutcerat utci gabe goguan deguna
nahi ditut Señalatu urte eta Eguna

4ᵐ

Milla cortci Ehunequin da hemeretcian
Larembat Egunarequin urriaren Bihan
Erratsaldeco laubac ciraden aldean
allegatu çaneco Irungo Lurrean

5ᵐ

allegatu çaneco Irungo Pausuban
çoignec Errecibitu Baçagoen orduban
gabarratic ilkhi Eta Silha da manuban
handic guero Sartceco, Cotche doratuban

6ᵐ

urre doratuçaco Cotche Eder Batian
Españiaco Duqui gucien Erdian
compañamentu one Madrillat artean
contsuillog Betericaco Sartceco Cortean

7ᵐ

Puchcatcho Bat Egonta cerian partitu
Viva Viva la Reina Bacen normintçatu
gure ongui Etorria citcayon gustatu
gracia handi Batequin ciguen Beguiratu